

İŞÇİ DAYANIŞMASI

Uluslararası İşçi Dayanışması Derneği Bülteni • 15 Eylül 2020 • No: 150

Korona virüs, kapitalizm salgınıdır!

Salgın Sorunu Bir Mücadele Konusudur

Sömürücü egemenler, salgını çok yönlü, çok kapsamlı bir saldırı aracına dönüştürmüştür. İnsanların hak ve özgürlüklerini koruyarak salgınla mücadele etmek yerine, onu kullanarak bir korku imparatorluğu yaratmış, kapitalizmin tüm günahlarını onunla örtmeye ve her türlü sorunu onunla meşrulaştırmaya başlamıştır.

Tüm dünya ağır bir ekonomik krizin ve koronavirüs salgınının etkisi altında bulunuyor. İşsizlerin ve yoksulların sayısı çığ gibi büyüyor. Emekçilerin yaşam koşulları her geçen gün daha fazla kötüye gidiyor. Hemen her ülkede eğitim ve sağlık sistemleri iflas etmiş durumda; insanlar gerektiği gibi tedavi olamıyor, öğrencilerin sağlıklı şartlarda okullarda eğitime devam etmesi sağlanmıyor. Korkutulup paniğe sürüklenen insanlar, bu kaos ve belirsizlik ortamında ne yapacaklarını bilemiyorlar. İnsanların ne yapacağını bilememesi derhal çaresizliğe ve umutsuzluğa yol açıyor. Zaten egemenlerin istediği de budur. Çünkü örgütsüz, çaresiz, ne yapacağını bilemeyen toplumlara, egemenler istedikleri gibi yönlendirip yönetebilirler.

Ülke yönetimleri salgın öncesine göre daha otoriter ve baskıcı hale gelmiş, toplum üzerindeki baskı ve zorbalık artmış, dünya daha boğucu bir yere dönüşmüştür. Başından beri yorulmadan, bıkip usanmadan tekrar ediyoruz: Sömürücü egemenler, salgını çok yönlü, çok kapsamlı bir saldırı aracına dönüştürmüştür. İnsanların hak ve özgürlüklerini koruyarak salgınla mücadele etmek yerine, onu kullanarak bir korku imparatorluğu yaratmış, kapitalizmin tüm günahlarını onunla örtmeye ve her türlü sorunu onunla meşrulaştırmaya başlamıştır. Ekonomik krizin, büyüyen işsizlik ve yoksulluğun, sağlık ve eğitim sisteminin çökmesinin, demokratik hakların yok edilmesinin suçu salgına yükleniyor. Salgın tüm kötülüklerin anası ilan edilirken, ona karşı mücadele maske

takmaya indirgenip sorun bireyselleştiriliyor.

Oysa tüm bunların ve ekonomik krizin nedeni koronavirüs salgını değil kapitalizmdir. Zira kapitalizm, tarihinde benzeri olmayan bir kriz yaşıyor. Bu sömürü sistemi yaşanmış, tarihsel ömrünü tamamlamış ve büyük bir çıkmaza girmiştir. Bu sistemin yıkılması ve insanlığın önünün açılması gerekiyor. İşte şu anda bu yapılamadığı için, bu bunak sistem insanlığın başına yeni çoraplar örüyor. Kapitalizmin insanı ve doğayı zerrece umursamayan aşağılık bir sistem olduğunu asla unutmamalıyım. Böyle bir sistemi ayakta tutmak isteyen sömürücü zalimlerin, korona benzeri virüsleri kasıtlı olarak insanlığın başına musallat edebileceği düşüncesine kim itiraz edebilir? Kuşkusuz koronavirüsün doğal yollarla mı insana bulaştığı, yoksa emperyalist devletlerin laboratuvarlarından mı sızdırıldığı henüz belli değildir. Ama her ne şekilde olursa olsun salgını yaratan, insanlığın başına bela eden kapitalizmdir. Kanada'nın Toronto kentinde bir duvar yazısında ne güzel ifade edilmiş: **Korona virüstür, kapitalizm ise salgın!** Virüsler canlı yaşamın vazgeçilmez bir parçasıdır. Ama bir virüsün salgına dönüşüp tüm dünyayı etkilemesine yol açan kapitalist açgözlülüktür.

Kapitalizm, insanların gerçek ihtiyaçları umursanmadan üretim yapılması demektir. Bu düzende temel dürtü kâr ve sermayeyi büyütme olduğu için, işçilerin emeği ve doğa sınırsızca yağmalanıyor. Doğa ve canlıların yaşam alanları yok edilerek öldürücü virüslerin insanlara bulaşmasının, yeni salgınların ortaya çıkmasının önü açılıyor. Emekçilerin yaşamını umursamayan egemenler, birbirlerine üstünlük sağlamak için salgını bir sıkıştırma, yıpratma ve geri adım attırma aracı olarak kullanmaktan da geri durmuyorlar. ABD Başkanı Trump koronavirüse "Çin virüsü" derken, Çin de bu virüsün kaynağının ABD olduğunu söylüyor. Birbirlerini suçluyorlar ama suçlu olan hepsi ve onların sömürü düzeni kapitalizmdir! ABD'den Çin'e, Rusya'dan Avrupa'ya her emperyalist devlet koronavirüs aşısını önce kendisi bulmak, ilaç tekellerini zengin etmek ve bu aşığı kullanarak dünyadaki etkinliğini arttırmak istiyor. Bu açgözlü egemenler insanlığı düzlüğe çıkartabilirler mi?

Koronavirüs salgını kapitalizmin rekabete ve bencillığe dayalı doğasını bir kez daha gözler önüne sermiştir. İnsanlığın küresel bir felaketle karşı karşıya olduğu söylenirken, aynı zamanda yüz milyonlar işsizliğe ve sefalete mahkûm ediliyor, umutsuzluğa sürükleniyor. Öyleyse egemenlerin söylediklerine neden inanalım? Onlar salgına karşı mücadele etmenin değil, sömürü düzenini düzlüğe çıkartmanın peşindeler. Oysa ekonomik krizin ve salgının bedelini emekçiler ödüyor. Salgın işçileri, emekçileri, yoksulları, korumasız olanları vuruyor. Önümüze daima sıtma ya da ölüm, siyah ya da beyaz biçiminde bir ikilem koyuyor,

ikisinden birini seçmeye zorluyorlar. Kapitalist zihniyetin ürünü olan bu ikilemi kabul etmek zorunda değiliz.

Salgına karşı mücadelede işçi sınıfının bakış açısı, sömürücü egemenlerden tümüyle farklı olmak zorundadır. Biliyoruz ki bir insanın sağlıklı olması için sağlıklı bir toplumda yaşaması, sağlıklı beslenmesi, sağlıklı koşullarda çalışması ve yolculuk yapması gerekiyor. Her türlü hastalıkla savaşmanın yolu güçlü bağışıklık sistemidir. Bu nedenle ücretlerin arttırılması, işçilerin alım gücünün yükseltilmesi gerekmektedir. İşçilerin daha az yıpranarak çalışmalarının, daha iyi beslenmelerinin koşulları sağlanmalıdır. Bu nasıl aşağılık bir düzendir ki milyonları işsizliğe ve yoksulluğa mahkûm ederken, geri kalan milyonları da tam bir yük hayvanı gibi gece gündüz çalıştırmaktadır. Oysa işyerlerinde tüm sağlık önlemleri alınırken ve mola süreleri uzatılırken, iş saatleri düşürülerek işçilere daha fazla dinlenme süresi yaratılabilir. İş saatlerinin düşürülmesi ve mevcut işlerin işsizlere paylaştırılması, iş bekleyen milyonlarca işsiz için ekmek ve yaşam demektir.

Şu manzaraya bir bakın: Bir yanda sağlık hizmetleri için para yok denilirken, öte yanda dünyada her sene silaha, tanka ve topa 2 trilyon dolar harcanıyor. Bu para, Türkiye'nin bir yıllık gayri safi hâsılasının üç katından fazladır. Trilyonlar neden sağlık ve eğitime değil de silaha harcanıyor? Oysa istenirse, hızlı yeni hastaneler kurulabilir, sağlık çalışanlarının sayısı arttırılabilir, tüm toplum kısa zamanda taranıp hastalar tespit edilebilir ve böylece hastalık kontrol altına alınabilir. Öyleyse neden yapılmıyor? Neden sağlık hizmetleri parasız verilmiyor, neden yeni salgınların önlenmesi için kapsamlı çalışmalar yürütülmüyor?

Gözünü kâr hırsı bürümüş egemenler için kamusal sağlık ve eğitim devletin sırtında bir kamburdur. Siyasi iktidar, tüm okullarda tam zamanlı ve yüz yüze eğitimi başlatmak için hemen hemen hiçbir önlem almış değil. Oysa milyonlarca işçi çocuğunun uzaktan eğitime ulaşma olanağı yoktur. Kaldı ki okuldan kopartılıp eve hapsedilen, sosyalleşme ortamları dinamitlenen çocuklarda psikolojik sorunların oluşması kaçınılmazdır. İşçi sınıfı, çocuklarının eğitim sürecinden kopartılmasına karşı çıkmak zorundadır. Eğer istenirse derhal yeni okullar açılır, atanmayı bekleyen on binlerce öğretmen işe alınır, tüm okullarda sağlık çalışanları görevlendirilir ve okullarda sağlıklı koşullar oluşturulabilir.

Bir kez daha hatırlatırsak; **salgın toplumsal bir sorundur ve ancak toplumsal olarak yenilebilir.** İşçi sınıfı örgütlü olursa, işyerlerinde ve toplumsal hayatın diğer alanlarında gerekli önlemlerin alınmasını sağlayabilir. Mesele çok karmaşık değil: Salgın sorunu, aynı ücret gibi, sigorta ve sendika hakkı gibi, işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği gibi bir sınıf sorunu ve mücadele konusudur. ■

Salgın toplumsal bir sorundur ve ancak toplumsal olarak yenilebilir. İşçi sınıfı örgütlü olursa, işyerlerinde ve toplumsal hayatın diğer alanlarında gerekli önlemlerin alınmasını sağlayabilir. Salgın sorunu, aynı ücret gibi, sigorta ve sendika hakkı gibi, işyerlerinde işçi sağlığı ve iş güvenliği gibi bir sınıf sorunu ve mücadele konusudur.

Suçlu Emekçiler Değil, Sizin Düzeniniz!

■ İstanbul'dan bir işçi

O kul yıllarımda dünyanın yok oluşa sürüklenmesinin sebebinin insanlar olduğunu düşünürdüm. Çünkü parfüm kullandığımız için ozon tabakasının delindiği, bunun da küresel ısınmaya yol açtığı anlatılırdı bizlere... Öte yandan dünyadaki karbondioksit salımının yüzde 25'ten fazlasını sadece 20 kapitalist şirketin gerçekleştirdiği söylenmezdi. Gerçek gizlidir, tek tek insanlar suçlanır ve böylece kapitalizm aklanmış olurdu. Şimdi geriye dönüp baktığımda kandırılmış, aldatılmış hissederim.

Bir suç bataklığı olan kapitalizm, yarattığı tüm yıkımlardaki sorumluluğunu gizlemek için aynı kirli oyunu oynuyor. Her felakette kendisini aklıyor ve suçu bireye yıkıyor. Mesela her gün koronavirüs üzerine demeçler veriyor muktedirler, açıklamalar yapıyorlar. "Maske, mesafe, temizlik!" diyerek bir hastalığın kaderini bireysel tedbirlere indiriyorlar. Her fırsatta para cezası yiyen insanların sayısı açıklanıyor, plajlardan, piknik alanlarından ve düğünlerden bahsediliyor, maske takmayan insanların fotoğrafları yayınlanıyor. Neden? Gerçekten bizi düşündükleri için mi? Hayır böylece toplumda "hükümet elinden geleni yaptı, yapıyor ama insanlar cahil! Kurallara uymadıkları için salgın yayılıyor" algısı oluşturulmuş oluyor. Sorumluluklarını ve suçlarını sırtlarından atan kapitalizmin egemenleri, emekçileri körleştiriyor ve birbirine hedef gösteriyor.

Toplu taşıma araçlarında burnumuzun ucu gözüksün insanların delici bakışlarıyla karşılaşılıyor, hakarete varan söylemlerine maruz kalıyoruz. Her gün kavga, gürültü, kıyamet... Oysa bıraktık salgın sürecini, normal bir zaman için dahi uygun olmayan, insana yakışmayan bir şekilde seyahat etmemizin nedeni sorgulanmıyor. Toplu taşıma araçlarının kapasitesinin yetersizliği konuşulmuyor, "kardeşim biz insanız, neden balık istifi gibi taşıyoruz" denilmiyor.

Hatırlayalım bir saat içinde sokağa çıkma yasağı uygulanacağı duyuruldu bu memlekette! Haliyle kaos yaşandı. Düşük ücretleri nedeniyle ihtiyaçlarını günlüklik temin edebilen emekçiler fırınların, marketlerin önünde

kuyruğa girdi. Öyle ya 3 gün evin duvarlarını mı yiyecekti ev halkı? Hatırlayalım ne yazıp çizdi tuzu kuru yandaş kalemler? "Bir poşet patatesi ne yapacaksınız", "bisküvi çok mu acil", "salgının sebebi işte bu Luppocular" diyerek hem hedef gösterdi, hem de aşağıladı çaresizlik içinde sokağa çıkan insanları... Egemenlerin söylemleri ve uygulamaları nedeniyle, mantığın hiçbir şekilde kabul etmeyeceği biçimde koronavirüsü yaşlıların yaydığına inanıldı hatırlayalım! Sokağa çıkan yaşlılar hakarete uğradı, dövüldü.

Egemenler tarafından aldatılan emekçi kitleler asıl gerçeği göremiyor ve böylece sorumlunun kim olduğunu da çözüm yolunu da ıskalamış oluyorlar. Klasik bir sermaye sınıfı manipülasyonu yapıyor, insanlar suçlanıyor. Oysa toplumsal bir sorun, toplumsal mücadelelerle çözülür. Sorunu çözmek yerine kirli emelleri için kullanmayı tercih edenler ise elbette bu yönlü bir adım atmıyorlar.

Oynanan kirli oyunu bozmanın yolu sınıfını bilmekten ve doğru sorular sormaktan geçer. O halde soralım: Neden dünyanın her yerinde sağlık sistemleri özelleştirilip çökertildi? Solunum cihazı, yoğun bakım ünitesi üretmek varken silahlanmaya harcandı paralar, neden? Neden işçi ve emekçiler gıdaya ve ilaca ulaşamaz hale geldi de bağışıklık sistemleri çöktü? On binlerce sağlık işçisi neden bugün atama bekliyor, işsizlik içinde kıvrılıyor? Sağlık sisteminin kapsamının genişletilmesi ve koronavirüs testi dâhil tüm hizmetlerin parasız verilmesi neden gündeme dahi getirilmiyor? Hijyenin ve bağışıklık sisteminin öneminden dem vuranların aklına neden elektrik, su, doğalgaz faturaları gelmiyor?

Soruları çoğaltmak mümkün ama hepsinin tek bir cevabı var; kapitalist sömürü düzeninin yasaları! Her şey bu düzenin kâr terazisinde tartılır; kârlıysa müspettir, kârsızsa menfi! Doğaya ve insana düşman bir düzen olan kapitalizm, suçludur! Dünyamızı yaşanmaz hale getiriyor, tablo her geçen gün vahim bir hal alıyor. Ama işçi sınıfı olarak çaresiz de değiliz. Çünkü üreten biziz, çoğunluk biziz, gücün kaynağı biz! Egemenlerin oyunlarına gelmeyelim ve sınıfımızın mücadele birliğini sağlayalım. ■

Uzaktan Eğitim mi Dediniz?

■ Sancaktepe'den bir emekçi kadın

Mart ayından bu yana koronavirüs salgını gerekçe-
siyle okullar kapalı, uzaktan eğitim veriliyor. Yeni
eğitim dönemi için Milli Eğitim Bakanlığının gerçekte hiç-
bir hazırlık yapmadığı anlaşılıyor. İşte emekçi bir annenin
anlattıkları...

Bu süreç bizim için hiç kolay değil. O kadar çok so-
runla boğuşmak zorunda kalıyoruz ki! Bir kere her evde
internet yok, olsa da internet bağlantısı sık sık kopuyor.
Canlı dersler yarım saat... Öyle zamanlar oluyor ki bu
yarım saatin 20 dakikası internete bağlanmaya çalışmak-
la geçiyor, geriye kalan 10 dakikada öğretmen ne anlata-
bilirse artık! Karşı komşumuzun interneti yok, cep telefo-
nundaki internet paketini kullanıyor. Geçenlerde internet
paketleri bitmiş, çocuk ortada kalmış. Aynı sokakta bir
başka aile var, karı koca çalışıyorlar. Oğlumla aynı sınıfta
olan bir kızları var. Çocuk bütün gün evde tek başına kalı-
yor. Başında duracak, arada bir ne yaptığını kontrol ede-
cek kimse yok! Çocuğu sürekli dışarıda paten kayarken
görüydüm. Birkaç kere pencereden seslendim, ders sa-
atı olmasına rağmen neden dışarıda olduğunu sordum.
'Ben EBA'ya girmeyi bilmiyorum' dedi. Bu iki olay çakı-
şınca ben de kendi kendime çözüm ürettim. Hem inter-
neti biten çocuğu, hem de annesi babası çalışan çocuğu
eve çağırdım. Onlara bir odayı sınıf gibi ayarladım. Hepsi
de oğlumla aynı sınıfta olduğu için birlikte canlı ders ala-
bildiler. Ama bunu sürekli yapmama imkân yok. Bireysel
çözümler bir yere kadar işe yarıyor. Asıl çözüm üretmesi
gerekken Milli Eğitim Bakanlığı...

Şu anda işsiz olduğum için çalışmıyorum ama önü-
müzdeki iki ay içinde bir işe girip çalışmam gerekiyor. Bu
durumda oğlum evde nasıl ders alacak, bilemiyorum.
Pek çok çocuk gibi benim de oğlum başında onu disip-
line sokacak biri olmadığında rahat davranıyor. Örneğin
ben mutfakta bir iş yaparken o içeride televizyondan
dersi izliyor. Bu sırada ne yaptığını bakmak için odaya
giriyorum ve kanepeye yayılmış bir halde dersi izlerken
buluyorum onu. Böyle olunca sürekli tepesinde kötü po-
lis gibi davranmak zorunda kalıyorum. Bu da her ikimizi
yıpratıyor. Okula gittiğinde arkadaşlarıyla sosyalleşme,
okulun verdiği disipline uyarak kendini düzeltme şansı
var. Ama evde öyle olmuyor.

Böyle bir eğitim sisteminin bu koşullarda uzun süre
yürmesi, yürüse bile işe yaraması mümkün değil. **MEB
bütün sorumluluğu ailelerin ve öğretmenlerin üzerine
yıkılmış durumda.** Koronavirüs dendi mi akan sular duru-
yor. Tamam, salgın riski var da hiç mi bir şey yapılamaz?
**Mesela bilgi evi, kültür merkezi adı altında boş boş
duran bir sürü bina var. Üstelik bunlar mahalle ara-
larında bulunuyor. Madem sosyal mesafe sorunumuz
var, bu binalar okulların eklentisi olarak açılabilir.
Ataması yapılmayan on binlerce öğretmen atanabilir.
Böylece sosyal mesafeye uygun sayıda öğrencinin oldu-
ğu sınıflar açılarak yüz yüze eğitim yapılabilir.** Teneffüs
saatleri de aynı şekilde ayarlanabilir. Yüzlerce işçinin ça-
lıştığı fabrikalarda çay ve yemek molaları farklı hatların
ya da bölümlerin çakışmayacağı şekilde ayarlanabiliyor
da okullarda teneffüsler niye ayarlanamıyor? Hijyen için
yeterli sayıda temizlik işçisi işe alınabilir. Dışarıda işsiz mil-
yonlarca insan var! Şimdi ben sıradan bir vatandaş olarak
bu kadarını düşünebiliyorum da MEB düşünemiyor mu?

Elbette düşünebilir ama işine gelmez. Çünkü çözüm
demek maliyet demek. Yeni öğretmenlerin atanması,
daha fazla sayıda temizlik işçisinin çalıştırılması maliyet
demek... Geçenlerde en büyük maliyetin öğretmen ma-
aşları olduğunu söyledi Milli Eğitim Bakanı. Böyle düşü-
nen bir bakanlık yeni öğretmen ataması yapar mı hiç?
Hem nasılsa her şeyin bahanesi olabilen sihirli bir söz-
cüğümüz var: Koronavirüs! Milyonlarca emekçi ailenin,
çocuklarının durumu umurlarında değil. Biz düne kadar
çocuklarımızı iyi bir eğitim alsın diye çırpınıyorduk. Yok
İngilizce ders sayısı fazla olan sınıf, yok iyi öğretmenin
olduğu sınıf derken elimizde kalan üç kuruşu da okul-
lara veriyorduk. Zaten eğitim sisteminden, müfredattan
hiç memnun değildik, bir sürü sorun yaşıyorduk. Şimdi
eğitim daha da kötüye gittiği gibi çocuklarımız için verdi-
ğimiz bunca çaba da boşa gitti.

Biz çocuklarımızın başında bir despot gibi dikilip on-
ları da kendimizi de tüketmek istemiyoruz. Biz işimizden
gücümüzden kalan kısacık bir zamanımız varsa onu da
çocuklarımızla kaliteli vakit geçirerek kullanmak istiyoruz.
Özel okullara verecek paramız yok diye çocuklarımızın
eğitim hakkının bu şekilde çarçur edilmesini izlemek is-
temiyoruz. ■

Cargill İşçileri Pes Etmiyor!

Tekgıda-İş Sendikasına üye oldukları için işten atılan Cargill işçilerinin direnişi 2,5 yıldır devam ediyor. Bursa'da başlayan direniş, geçen yıl Ağustos-Ekim ayları arasında İstanbul Ataşehir'deki Cargill Genel Merkezine taşınmış, ardından Bursa'da devam etmişti. Pandemi nedeniyle direnişlerine ara vermek zorunda kalan direnişçi işçiler, 17 Ağustosta direnişlerini yeniden Cargill Genel Merkezinin bulunduğu Palladium Tower önüne taşıdılar.

Cargill işçileri, direnişleri devam ederken işe iade davasını kazandılar. Ancak Cargill patronu işçileri işe geri almak yerine kıdem ve sendikal tazminatlarını ödeyerek işçilerden kurtulmayı tercih etti. İşte işçiler, aynı zamanda patronlardan yana olan ve işçilerin sendikalaşma hakkını gasp eden bu yasaya karşı da mücadelelerini sürdürüyorlar. Sendikalı olarak işlerine dönmek istediklerini vurguluyorlar. Cargill işçileri her pazartesi günü Cargill'in müşterileri arasında yer alan işyerleri önünde eylem yapıyorlar. İşçiler şu ana kadar Assan Gıda, Coca Cola, Pepsico, Haribo ve Unilever önünde basın açıklaması gerçekleştirdiler.

Cargill işçilerinin mücadelesine çeşitli demokratik kitler örgütleri ve ÜİD-DER destek veriyor. Direnişlerinde 800'lü günleri aşmak üzere olan işçiler, işe geri alınmaya dek mücadeleyi sürdürmekte kararlı olduklarını ve pes etmeyeceklerini belirtiyorlar.

Greve Çıkan Novares İşçileri Kazandı

Petrol-İş Sendikası Gebze Şubasının örgütlü olduğu Novares fabrikasında, uzun süredir devam eden toplu iş sözleşmesi görüşmeleri tıkandı ve işçiler 22 Eylülde üretimi durdurarak greve çıktı. Pandemi gerekçesiyle 9 ay

bulan TİS görüşmelerinde sendikanın 1125 lira talebine karşılık patron 650 lira teklif etmişti. Yüksek enflasyon karşısında ücretlerinin eridiğini belirten işçiler ise, patronun düşük zam teklifini kabul etmeyerek grev kararını uygulamıştı. Grevin ikinci gününde patron geri adım atarak işçilerin taleplerini büyük ölçüde kabul etti. İmzalanan sözleşmeye göre işçilerin ücretleri yüzde 25 oranında zamma denk gelecek şekilde, seyyanen 1000 lira arttırıldı. Ücret artışı sosyal haklarla beraber yüzde 27'ye ulaştı. Sözleşmede şu maddeler de ilk defa yer aldı:

- Ana sınıfında çocukları olan işçiler için ödenek,
- İşçilerin birinci derece yakınlarının hastane işlemlerinde idari izinli sayılması,
- Tamamlayıcı sağlık sigortası,
- 8 Mart'ta fabrikada bir etkinlik düzenlenmesi.

İşçiler, alkışlarla ve halaylar çekerek grevlerini sonlandırdılar.

Ermenek'te Maden İşçileri Direnişte

Karaman'ın Ermenek ilçesindeki Cenne Maden Ocağında çalışan işçiler 13 aydır ödenmeyen ücretlerinin ödenmesi talebiyle 31 Ağustosta direnişe geçtiler. 80 maden işçisinin ocak girişinde gerçekleştirdiği eylemin sekizinci gününde aynı şirkete ait Seba Madencilikte çalışan ve 7 aydır ücretlerini alamayan 60 işçi daha direnişe katıldı. Bağımsız Maden İşçileri Sendikasının destek verdiği Cenne ve Seba maden işçileri, Güneyyurt Belediye Meydanında gerçekleştirdikleri basın açıklamalarıyla taleplerini dile getiriyorlar. İşçiler aylardır alacaklarının ödenmemesine ve madenlerde işçi sağlığı ve iş güvenliği önlemlerinin alınmamasına karşı tepkilerini dile getiriyorlar. İşçilerin direnişine aileleri de destek veriyor. ■

Salgın, Çocuklarımız, Çocuklarımıza Mirasımız

Koronavirüs salgını, egemenlerin ikiyüzlülüğünü ve vurduymazlığını gözler önüne seriyor. Toplumsal bir sorun olan salgına karşı gerçek anlamda mücadele etmek yerine, derhal onu kullanmaya, krizin üzerini onunla kapatmaya başladılar. Bir taraftan salgının bir felaket olduğunu söylerken, öte taraftan sıra hastalığa karşı etkili önlemler almaya gelince; “maske, mesafe, el yıkama” diye diye salgından korunmanın yolunu bireysel çabamıza indirgediler. Sağlık hizmetlerinin parasız olmasından, hastaneler inşa edilmesinden, işçilerin çalışma şartlarının düzeltilmesinden, düzenli testlerden, bağışıklığı güçlendirmek için ücret artışından hiç bahsetmediler. Tam tersine bizi işsizliğe, yoksulluğa mahkûm ettiler.

Malum, sonbahardayız, okullar açılıyor. Biz emekçi kadınlar şimdi yine aynı tutumla karşı karşıyayız. Çocuklarımızın sağlığını korumak, eğitimlerini sürdürmelerini sağlamak, evde internet üzerinden eğitimin koşullarını yaratmak hep bizim sırtımıza yıkıldı. Ülkeyi yönetenler bu zorluklar salgın nedeniyle yaşıyor, gayet normalmiş, başka türlü olamazmış gibi davranıyorlar. Yeni okullar açılmasından, okulların altyapısının geliştirilmesinden, sınıf mevcutlarının azaltılmasından, hijyen için her türlü önlemin alınmasından, daha fazla öğretmen istihdam edilmesinden, her okulda sağlık çalışanı bulundurulmasından bahsetmiyorlar. Görünen köy kılavuz istemiyor: Çocuklarımızı zerre kadar umursamadıkları ortada!

Dünya ilk kez bir salgınla karşı karşıya kalmıyor. Egemenler bu felaketleri en az hasarla ya da daha da zenginleşerek atlatırken, emekçiler her zaman en ağır kayıpları verdi. Mesela 1867’de Amerika’nın Memphis eyaletinde korkunç bir humma salgını yaşandı. Emekçi bir kadın olan Mary Harris Jones 4 çocuğu ve eşini bu salgında kaybetti. Mary şöyle anlatıyordu salgın sırasında yoksul mahallelerinde yaşananları: “Salgının kurbanları asıl olarak yoksullar ve işçilerdi. Zenginler ve tuzu kurular ise şehri terk ettiler. Okullar ve kiliseler kapatıldı. İzin belgesi olmaksızın insanların bir sarıhummalının evine girmesine izin verilmiyordu. Yoksullar hemşire bulamıyordu... Ölüler geceleri çabucak ve törensiz gömülüyordu... O günlerde 4 küçük çocuğum tek tek hastalandı ve öldü. Onların küçük bedenlerini yıkadım ve gömülmeye hazırladım.

Kocam da hummaya yakalandı ve öldü. Acıyla dolu o gecelerde tek başıyaydım. Kimse yardımımıza gelemiyordu çünkü diğer evlere de benimki gibi ateş düşmüştü...”

Mary, tüm bunları yaşadktan sonra hayata küsmedi. Kalan tüm ömrünü bu eşitsiz, adaletsiz, zalim sisteme karşı mücadele ederek geçirdi. Kendi çocuklarını bu sistemin çarklarına kurban vermişti ama başka yoksul çocuklarının, işçi sınıfının çocuklarının kurtulması için mücadele etmeye ant içmişti. O günden sonra Mary artık işçilerin mücadelesinde en ön saftaydı. Öyle ki bu mücadele çocukların çalıştırılma yaşının yükseltilmesini, çocuklar için iş saatlerinin kısaltılmasını sağladı. O artık Jones Ana’ydı. Madencilerin yanında o vardı. Tekstil işçilerinin yanında o vardı. Grevlerde, eylemlerde o vardı. Amerikalı egemenler onu “Amerika’nın en tehlikeli kadını” ilan etmişlerdi. Evet, o patronlar sınıfı için gerçek bir tehlikeydi ama ezilenler için umudun ve mücadele azminin simgesiydi. Bu nedenle Amerikalı işçi ve emekçiler Jones Ana’yı sevmeye, saygıyla anmaya ve mücadele mirasına sahip çıkmaya devam ediyorlar. Jones Ana’yı bilen bugünün emekçi kadınları “onun bizim çocuklarımız üzerinde hakkı var” diyorlar.

Amerika’da hem kendi çocuklarının hem de işçi sınıfının tüm çocuklarının geleceği için mücadele eden daha pek çok insan oldu. Mesela 8 saatlik işgünü hakkının kazanılmasını sağlayan işçi önderlerinden biri olan Albert Parsons... Amerikalı patronlar, işçi sınıfına gözdağı vermek için Albert Parsons’u katlettiler. Ama nafi! İşçiler mücadelesini sürdürdü ve zafer kazandı. Parsons çocuklarına bıraktığı mektupta şunları söylüyordu: “Hiç bir zaman hayat böyle geldi böyle gidiyor demeyin. Erdemli ve cesaretli olun. Korkmayın hiçbir zaman! İyilik, doğruluk ve adaletten ayrılmayın.”

Biz emekçi kadınlar “hayat böyle geldi böyle gidiyor” diyenlere inanmıyoruz. Jones Ana gibi, Albert Parsons gibi değişim yaratabileceğimize inanıyoruz. Çocuklarımızı, geleceğimizi insanlığın başına bela olan bu sömürü düzenine kurban etmeyeceğimizi bir kez daha vurguluyoruz. Birlik olarak, birbirimize cesaret, güç ve güven vererek, mücadelede öne çıkarak çocuklarımıza en güzel mirası bırakacağız. Ve bu mirasla büyüyen çocuklarımız sömürünün olmadığı bir dünya kuracaklar... ■

Ölümsüzlüğü Arayan İmparatora Ne Oldu?

1974'te Çinli bir çiftçi kuyu açmak için kazmasını toprağa vurduğunda, neredeyse 2200 senelik bir sır açığa çıktı. Toprak kazıldı ve binlerce kil heykel gün yüzüne çıktı. Bunlar gerçek insan boyutlarında, zırhlarını, silahlarını kuşanmış asker heykelleriydi. Yüzleri tıpkı gerçek insanlar gibiydi. Generaller, süvariler, piyadeler, okçular, atlar, silahlar, savaş arabaları... Gün yüzüne çıkan şey, savaş düzeninde 8 bin kişilik büyük bir orduydü. Akrobatlar, hizmetçiler, müzisyenler, memurlar da vardı. Bilim insanları bu ordunun sırlarını gün yüzüne çıkardıkça tarihin egemenlerinin, hükümdarlarının, firavunlarının hırslarının büyüklüğü de açığa çıkıyordu.

Ying Zheng, milattan önce 246 yılında bugünkü Çin'in bir parçası olan Qin Hanedanının başına geçti. Henüz 13 yaşındaydı ama hem kendisinin hem de onun iktidarından nemalananların hırsları çok büyüktü. Zheng'in ataları bu dünyada üstün olanların öbür dünyada da üstün olacağına inanıyorlardı. Öldükten sonra hizmetlerini görmek ve onları korumak için hizmetçilerini, muhafızlarını, cariyelerini yanlarında götürmenin hakları olduğunu düşünüyorlardı. Öldüklerinde emirleri altındaki insanlar da öldürülüyor ve onlarla birlikte gömülüyordu. Efendisiyle birlikte gömülmenin bir hizmetçi için onur olduğunu söylüyorlar, bu cinayetleri meşrulaştırmak istiyorlardı.

Fakat Zheng bundan çok daha fazlasını istiyordu. Bu nedenle ölümünden sonra onu koruyacak Terrakotta ordusunun kurulması emrini verdi. Yüzbinlerce insan için tam 30 yıl sürecek ağır çalışma ve kölelik başlıyordu. O bu esnada hanedanlığının etrafındaki diğer beyliklerle savaşıyor ve hepsini sırayla egemenliği altına alıyordu. Sonunda tüm beylikleri ele geçirdiğinde adını Qin Shi Huang yani "Çin'in İlk İmparatoru" olarak değiştirdi. Şimdi artık daha da önemli olan Terrakotta ordusu için imparatorluğun dört bir yanından ustalar, işçiler getirildi. Borçlarını ödeyemedikleri için köleleştirilen zanaatçılar ve çiftçiler de zorla çalıştırılıyordu. En iyi kili bulmak ve en ince ayrıntısına kadar işleyerek bir ordu yaratmak hiç de kolay bir iş değildi. Mesela silah parçalarını üretmek için bantlar kurulmuştu ve bu bantlarda çalışanlardan biri hata yapacak olursa, bantta çalışan herkes idam ediliyordu. Demirin eritildiği potalar sık sık can alıyordu. Ama tüm bunlar kendisi için ölümsüzlük isteyen imparatorun umurunda değildi.

İmparatorun gücü arttıkça gaddarlığı da artıyordu. Muhafızlarını birbirine kırdırıyor, tek tek ortadan kaldırıyor. İnsanları birbirini gammazlaması için teşvik ediyor ve baskılıyordu. Öyle bir güce kavuşmuştu ki sahip olduklarını kaybetmekten ölesiye korkuyordu. Hunların ve diğer kavimlerin akınlarını önlemek için bugün hâlâ dimdik duran Çin Seddi'ni yaptırmaya girişti. On yıllar boyunca süren savaş, Terrakotta ordusu, Çin Seddi'nin yapımı çok büyük paralar harcanması ve milyonlarca insanın hayatının mahvolması anlamına geliyordu. Ama imparator için önemli olan sadece kendi hayatıydı. Halk açlıktan kırılırken o imparatorluğun dört bir yanına görevliler gönderiyor, "ölümsüzlük iksiri" bulmalarını emreliyordu. İmparatorun gazabından korkan yerel yöneticiler, bilginler, din adamları ve halk her yerde "ölümsüzlük iksiri" arar olmuştu. İmparatorun sonunu hazırlayan da işte bu saplantı oldu. Onu ölümsüz yapacağı vaat edildiği için her gün içtiği cıva yüzünden 49 yaşında zehirlenerek öldü. Huang ölümsüz olmayı dilerken genç yaşta acı içinde can verdi, ordusu ve sırlarıyla birlikte binlerce yıl toprak altında kaldı. Toprağın altından çıktığındaysa gaddarlığı ve zalimliğiyle anıldı.

İmparator Huang'ın hikâyesi, sadece tarihte kalmış mukteditlerin değil bugünün güç ve iktidar heveslilerinin de hikâyesidir. Sahip oldukları kudreti kalıcı zannedenler, güç zehirlenmesi yaşayanlar, tarihe adlarını yazdırmak isteyenler, kendi "ölümsüzlükleri" için nice hayatları söndürenler bu dünyanın ne Huang'a ne de Sultan Süleyman'a kaldığını unutmaya meyillidirler! Oysa dünya bugünün mukteditlerine de kalmayacaktır! Saraylarında, sırça köşklerinde yaşayıp işçileri, emekçileri yok sayanlar, ezenler, halkı sürü, kendilerini çoban olarak görenler bir gün mutlaka tarih önünde hesap verecektir.

Dün Terrakotta ordusu için çalışanların hikâyesi, aslında bugün biz işçilerin hikâyesidir. Ama son iki yüz yılda işçi sınıfı, egemenler karşısında bir sınıf olarak hareket etmek için sendikalar, birlikler ve partiler kurdu, örgütlendi! Büyük mücadeleler ve devrimler gerçekleşti. İşçi sınıfı bu sayede ekonomik ve demokratik haklar kazandı. Modern bir sınıf olan işçi sınıfı, bu sistemi değiştirebilecek güçtedir. Bu gücünün farkına varıp örgütlendiğinde ve ayağa kalktığında, bugünün Huanglarından hesap soracak ve sömürüye son verecek! İşte o zaman yeni bir hikâye yazacak! ■

Belçika

Nijerya

Sağlık İşçileri "Artık Yeter" Diyor!

Koronavirüs salgını ile birlikte dünyanın her yerinde sağlık işçilerinin iş yükü daha da arttı. Hem fiziksel hem de ruhsal olarak yıpratılan sağlık işçileri bir de ekonomik sıkıntılarla, sefaletle karşı karşıya bırakılıyorlar. Egemenler bir yandan koronavirüs üzerinden korku ve panik atmosferi yaratırken öte yandan sağlık çalışanları için en basit koruyucu ekipmanları bile sağlamıyor. Koronavirüs sürecinde egemenlerin ikiyüzlü politikalarından en çok etkilenen kesimlerden olan sağlık emekçileri bu şartlara "Hayır!" diyor.

Belçika

13 Eylülde Belçika'nın başkenti Brüksel'de binlerce sağlık işçisi bir araya geldi, hükümetin sağlık politikalarını protesto etti, taleplerini ortaya koydu. Asıl hastalığın kapitalizmin kendisi olduğunu söyleyen işçiler, hastanelerde yeterli ekipman ve sağlık çalışanı bulunmadığını, bu yüzden de hastalara yeterli sağlık hizmeti sunamadıklarını dile getiriyorlar. "Sosyal ya da kültürel kökenine bakılmaksızın herkes onurlu ve insanlı bir sağlık hizmetine erişebilmelidir" diyen sağlık emekçileri, özelleştirmelerle bunun giderek zorlaştığını vurguluyorlar. "Sağlıkta özelleştirmeye son!" diye haykırıyorlar. Giderek artan iş yüklerini ve eriyen ücretlerini hatırlatarak maaşlarına zam talep ediyorlar. Koronavirüs salgını ile birlikte egemenlerin insan sağlığına bakış açısının ve ikiyüzlülüklerinin daha da fazla ortaya çıktığını vurgulayan işçiler "çalışanları ve hastaları birer istatistikten ibaret gören politikalarınıza son verin" çağrısı yaptı. Silaha harcanan bütçelerle pekâlâ sağlık hizmetlerinin ve sağlık çalışanlarının koşullarının iyileştirilebileceğini vurguladılar. Sağlık işçilerine çevredeki işçi ve emekçiler de destek verdi. Ancak egemenlerin en ufak hak talebine bile tahammülü olmadığı bir kez daha gözler önüne serildi. Polis, haklı taleplerini dile getiren sağlık işçilerine saldırdı ve 30 işçi gözaltına alındı.

Nijerya

Başta doktorlar olmak üzere Nijerya sağlık işçileri Haziran ayında zam talebiyle greve çıkmıştı. Greve bir süre ara veren sağlık emekçileri taleplerine karşılık bulamayınca 7 Eylülde yeniden greve çıktılar. Korona servislerinde

çalışan doktorların da dahil olduğu grevde işçiler maaşlarına zam, pandemi süreci için ek ödeme ve yeterli ekipman talep ediyorlar. Nijerya'da doktorların %40'a yakınının örgütlü olduğu Nijerya Yerleşik Doktorlar Birliği'nin (NARD) ve Ortak Sağlık İşçileri Sendikası'nın (JOHESU) çağrısıyla greve çıkan sağlık çalışanları bugüne kadar ödenmeyen ücretlerinin de bir an evvel ödenmesini istiyorlar. Egemenler koronavirüs salgınına bahane ederek emekçilerin her türlü hakkına saldırırken, sağlık çalışanlarını greve çıktıkları için toplum sağlığına zarar vermekle suçluyorlar. İşte bir ikiyüzlülük örneği daha! Ancak işçiler, bu aldatmacaya boyun eğmiyor, talepleri karşılanıncaya kadar greve devam edeceklerini dile getiriyorlar.

İngiltere

Başta Londra olmak üzere İngiltere'nin pek çok kentinde Ulusal Sağlık Hizmetleri'ne bağlı olarak çalışan sağlık emekçileri 12 Eylülde sokaklara çıktı. Diğer ülkelerdeki sağlık emekçileri gibi İngiliz işçiler de ücretlerine zam, yeterli sağlık hizmeti sunabilmek için yeterli ekipman ve bütçe talep ediyor. Taleplerinin ve mücadelelerinin medyada yer almamasına tepki gösteren sağlık işçileri, Londra'da yürüyüşlerine kamu yayın kuruluşu sayılan BBC önünde başlayarak onu da protesto ettiler. Türkiye'de olduğu gibi İngiltere'de de egemenler sağlık işçilerinin "alkışlarla" yetinmesini bekliyor. Ancak işçiler bu koşullara tepkilerini "alkışlarla akşam yemeği alınmıyor!" diyerek dile getiriyorlar. "Fiziksel ve duygusal olarak tükenmişken, faturalarımızı ödeyememekten endişelenirken nasıl hastalıklarla mücadele edebiliriz?" diye soran sağlık işçileri, artık işlerini yapamaz hale geldiklerini dile getiriyorlar. Bir an evvel ücretlerine en az %15'lik bir zam yapılmasını ve çalışma

Güney Afrika

İngiltere

koşullarının iyileştirilmesini talep ediyorlar.

Güney Afrika

Bir başka Afrika ülkesi olan Güney Afrika'da da sağlık işçileri egemenlere öfkeli. Ücretlerine zam talep eden işçiler, hükümetin koruyucu ekipman alımında yaptığı yolsuzlukları da protesto ediyorlar. 3 Eylülde Pretorya ve Cape Town şehirlerinde bir araya gelen sağlık emekçileri, hükümetin böylesi bir dönemde, koruyucu ekipmanlarda

bile yolsuzluk yapmasını kınadı. Canlarının hiçe sayıldığını dile getirdi. Eğitim, Sağlık ve Birleşik İşçiler Sendikasının (NEHAWU) öncülüğünde gerçekleştirilen protesto gösterilerinde, eğer talepleri kabul edilmezse 200 bin işçinin greve çıkacağı duyuruldu. Daha önce aynı taleplerle grev kararı alan işçilerin grevi, mahkemece "temel sektör" olduğu gerekçesiyle yasaklanmıştı. Ancak işçiler taleplerinin karşılanması için gerekirse bu yasağı yok sayacaklarını dile getiriyorlar.

Almanya'da medya ve posta işçilerinden grevler

Birleşik Hizmet Sendikası Ver.di'ye bağlı işçiler toplu sözleşmelerdeki ücret anlaşmazlığı karşısında uyarı grevleri gerçekleştirdi. İlk olarak 10 Eylülde uluslararası Alman yayıncı kuruluşu Deutsche Welle (DW) çalışanları yarım günlük bir uyarı grevinde bulundu. Şirketin %6,2'lik zam teklifinin geri çekilmesini kabul etmeyen işçiler, "ödeme yoksa haber de yok" diyerek çalışmayı durdurdu. 1700 tam zamanlı ve 4 binin üzerinde serbest çalışanla yayınlarını sürdüren DW, %6,2'lik zam teklifini üç yıl boyunca yılda yalnızca %1 olacak şekilde değiştirdiğini açıkladı. Ancak işçiler bunu kabul etmeyeceklerini belirtiyorlar. DW yöneticileri işçileri, "koronavirüs günlerinde hâlâ bir işi olduğu için kendilerini şanslı hissetmek yerine duyarsız

olmakla" suçladı. Pandemiye kendi çıkarları için kullanan patronlar bunu açıkça bir tehdit aracına dönüştürmekten de geri durmuyor.

Medya işçilerinin yanı sıra yine Ver.di'ye bağlı Deutsche Post işçileri de, 11 Eylülde toplu sözleşmede ücret anlaşmazlığına karşılık sendikalarının çağrısıyla greve çıktı. Grev, Saksonya, Hamburg, Baden-Württemberg, Kuzey Ren-Vestfalya ve Berlin dâhil olmak üzere pek çok bölgede etkisini hissettirdi. 140 bin işçiyi kapsayan toplu sözleşmede şirket on iki ay boyunca %1,5 oranında zam teklif ederken, sendika bir yıl için %5,5'lik bir artış talep ediyor. Sendika Eylül ayı boyunca grevlerle uyarılarına devam edeceğini açıkladı. ■

İşçi Sınıfının Sesi, Gerçeğin Dili, Tarihin Köprüsü

Gazetemiz İşçi Dayanışması 12,5 yılı geride bırakarak 150. sayısıyla okurlarına merhaba diyor. İşçi Dayanışması çıktığı günden beri geçmişle gelecek arasında köprü oldu; insanlığın ve işçi sınıfının geçmiş deneyimlerini, bilgi ve birikimlerini günümüze aktardı, aktarmaya da devam edecek. İşçi Dayanışması, işçilerin uluslararası bir sınıf olduğu gerçeğinden hareketle dünya işçilerinin dayanışmasını, birliğini, örgütlülüğünü savunuyor. Tüm işçileri sömürüye ve ezilmeye karşı çıkmaya, bir araya gelmeye, birleşmeye, bilinçlenmeye, sınıf dayanışmasını büyütme; sendikal, siyasal ve ekonomik hakları için mücadele etmeye çağırıyor. İşçi Dayanışması, insanın insanı sömürmediği, savaşların, her türlü ezme ve ezilme ilişkisinin son bulduğu, kadınların şiddet görmediği, insanın özgür ve mutlu olduğu bir dünya için mücadele ediyor. Bu doğrultuda tam 150 aydır işçilerin elleri üzerinde yükseliyor. Aşağıda yer verdiğimiz okurlarımızdan gelen kutlama mesajları da İşçi Dayanışması'nın nasıl doğru bir çizgide yürüdüğünü ortaya koyuyor.

■ Sancaktepe'den bir işçi

İşçi Dayanışması'nın ilk sayısı 2008 yılının Nisan ayında çıktı. İşçiler olarak coşkuyla karşılamıştık gazetemizi. Artık işçi kardeşlerimizin sözünü söyleyebileceği, sorunlarını ve mücadelelerini anlatabileceği bir yayını olacaktı. 150 ay, yani tam 12,5 yıl geçti ilk sayımızın çıkmasının üzerinden. Ve biz hiç aksatmadan her ay İşçi Dayanışması'nı elimize aldık, önce biz okuduk, sonra işçi kardeşlerimize ulaştırdık. İşçi Dayanışması, mücadelemizin kopmaz bir parçası oldu. Hem Türkiye hem de dünya işçi sınıfının mücadele tarihinden deneyimleri, emekçi kadınların yaşadığı sorunları, gençliğin sorunlarını, yasal haklarımızı, patronlar sınıfının ve iktidarın işçi sınıfına yönelik saldırılarını işçi kardeşlerimize aktarmanın, örgütlenmenin çok önemli bir aracı oldu gazetemiz. 150 sayıdır hiç aksatmadan, titizlikle ve büyük bir özveriyle çalışarak gazetemizin bize ulaşmasını sağlayan, emek veren herkese sonsuz teşekkürler!

■ Adana'dan bir işçi

Sınıf mücadelesi sarp yamaçları, keskin virajları olan uzun bir yoldur. Kimi zaman fırtınalar eser tepesinde kimi zaman sisle, dumanla kaplıdır, göz gözü görmez olur. Kimi zaman bir kavşakta dörde, beşe ayrılır. Yanlış yola girip uçurumdan düşmek de olasıdır, sisin ve pusun içinde kaybolmak da... Sınıf mücadelesinin bu çetin yoluna sağlam bir pusulası olmadan çıkanların akıbeti budur. İşçi Dayanışması 1. sayısından 150. sayısına kadar biz mücadeleciler işçilerin gözü kulağı ve sağlam pusulası olmuştur. Şan olsun sınıfımızın mücadelesine! Şan olsun İşçi Dayanışması gazetemize!

■ Sefaköy'den bir grup öğretmen

Sınıfımızın sesi İşçi Dayanışması, her ay hayatımıza bir sınıf kardeşimizin sıcak gülümseyişiyle konuk oluyor. Beraberinde inançlı ve güven dolu yüreklerle gelen bu güzel gazete, işçiler arasında elden ele bir dayanışma ve mücadele ağı örüyor. Bir yandan mücadeleyi büyütürken bir yandan mücadele içinde büyüyor gazetemiz. Tıpkı bir annenin çocuğunu büyütürken kendisinin de büyümesi ve olgunlaşması gibi. Tıpkı bir öğretmenin öğrencilerini yetiştirirken kendisinin de yetişmesi ve tecrübe kazanması gibi. İşçi Dayanışması'nın 150. sayısını ve bu işçi gazetesinin hazırlanmasından işçilere ulaştırılmasına kadar emeği geçen tüm mücadeleciler işçi kardeşlerimizi kutlarız. Yaşasın Sınıfımızın Örgütlü Mücadelesi!

■ Kocaeli'den bir grup metal işçisi

Herkes konuşuyor, anlatıyor, gösteriyor, yazıyor. Ama bunları kimin çıkarına ve hangi niyetle yapıyorlar? Aynı gemideyiz diyenler, işçi sınıfıyla sermaye sınıfının çıkarlarının bir olduğunu söylemiş oluyorlar. İşçi sınıfının haklarına karşı savaş açmış olanlarla hiçbir ortak yanımız yoktur. İşçi Dayanışması, kaldırılan toz duman içinde sınıf çıkarlarımızı her sayfasında, her satırında ödünsüz ortaya koyuyor. Kapitalizmin tarihsel bir krize girdiği, sistemin çöküşünün ağır yükünü işçi sınıfına yüklediği böyle bir süreçte, ne mutlu ki bize sınıf birliğini ilmek ilmek ören, yalanlarla gerçekleri tüm açıklığıyla ortaya seren bir gazetemiz var. Karamsarlığın ve umutsuzluğun karşısında umut olan, çöküşün karşısında birlik ve dayanışmayı büyüten İşçi Dayanışması; emekle, inançla ve dirençle bizlere yol gösteriyor. Böyle bir yayının varlığını sağlayan, tasarlayan, mektuplarıyla, yorumlarıyla, haberleri ve değerlendirmeleriyle emek veren herkese sonsuz teşekkür ediyoruz.

■ Mersin'den bir işçi

"Eyyy

İşçi kardeşlerim!

Yolumuz güneşe gidiyor.

Güneş kadar güzel,

Güneş kadar sıcak,

Güneş kadar aydınlık bir gelecek için

Çıktık yola."

Evet, 2010 yılında bir metal işçisinin dediği gibi. Aydınlık bir geleceğe ulaşmak için çıktık biz bu yola ve çıktığımız bu yolda İşçi Dayanışması bütenimiz bize ışık olmaya devam ediyor. İlk sayıdan 150. sayısına kadar bizim nefesimiz oldu. "Bir işçi gazetesi nasıl olur?" sorusunun cevabını İşçi Dayanışması'nı elimize aldığımızda görüyor, okuyoruz. Gelenekten geleceğe yol gösteren İşçi Dayanışması'na emek veren tüm dostlarımıza selam olsun.

■ Bakırköy'den bir üniversite öğrencisi

İşçi Dayanışması gazetesini ilk okuduğumda gerçekten çok etkilenmişim. UID-DER'in etkinliklerine gidiyordum ama İşçi Dayanışması okumaya başladığımda kafam daha da netleşti. Başka arkadaşlarımla da okudum gazetemizi. Onların da ilk dikkatini çeken nokta yazıların çok anlaşılır bir dille yazılmış olması oldu. İşçi gazetemizin biz öğrenciler için de çok büyük anlamı var. Öncelikle bize çok şey katıyor, sınıfımızın gerçekliğini öğrenmemizi sağlıyor. Ayrıca elbette bu öğrendiklerimizi başkalarına aktarmamıza da yardımcı oluyor.

■ Esenyurt-Kıraç'tan bir grup işçi kadın

Öncelikle İşçi Dayanışması gazetesinin 150. sayısını canı gönülden kutluyoruz. Bizler fabrikada çalışan bir grup kadın işçiyiz. İşçiyiz ve sorunlarımız çok! Fakat sorunların olduğunu bilmek ayrı bir şey, bu sorunlarla nasıl mücadele edileceğini bilmek ayrı bir şey... Bizler sorunlarımızı nasıl ortadan kaldırıyoruz diye kafa yorarken İşçi Dayanışması'ndan yardım alıyoruz. Çünkü bu işçi gazetesinde birikmiş deneyimler var. Uygulayacağımız veya esinleneceğimiz somut örnekler var. Her şeyden öte sorunlarımızı tek başına değil, örgütlü olursak aşabileceğimiz anlatılıyor. Biz işçi kadınlar gazetemizi çok seviyoruz. Onu okurken çok şey öğreniyoruz. Çevremizdeki işçi arkadaşlarımıza ulaştırıyoruz. İşçi Dayanışması'nı okuyalım ve okutalım.

■ Pendik'ten işsiz bir işçi

UID-DER'le ilk tanışmam taşeron işçi olduğum dönemdedi. Beni rahatsız eden o kadar çok sorun vardı ki! Ama hep kendimi "tek başıma ne yapabilirim" düşüncesi içinde buluyordum. İşte bu dönemde UID-DER ve İşçi Dayanışması'yla tanıştım. Benzer sorunlar yaşayan tek ben değilim. Kendimi yalnız ve çaresiz hissetmeme gerek olmadığını fark ettim. Sorunlarımı anlattığım ilk mektubum İşçi Dayanışması'nda yayınlanınca benzer sorunlar yaşayan tüm işçi kardeşlerimizin de sesi olduğumu hissettim. İşçi Dayanışması gazetesi 150. sayısında, geçmişte olduğu gibi gelecek sayılarında da işçi sınıfının şanlı ve onurlu mücadele örnekleri ile yolumuzu aydınlatmaya devam edecek...

■ Ankara'dan bir işçi

150 sayı, 150 ay, 12 yılı aşan bir zaman demek. Neler gördük biz işçiler bu yıllar içinde. Bir yandan patronlar sınıfının dizgin-siz saldırıları bir yandan da bu saldırılara karşı grevler, direnişler, gösteriler. Tüm bu yıllar içinde saldırılara nasıl göğüs gereceğimizi de İşçi Dayanışması'ndan öğrendik, işçilerin bu saldırılara karşı verdiği mücadeleleri de. İşçi Dayanışması bize kim olduğumuzu, dostumuzu, düşmanımızı, tarihimizi, işçiyi hor gören kapitalist düzen içinde onurumuzu nasıl koruyacağımızı öğretiyor. İşçi sınıfının mücadele geleneğini bugüne taşıyor, özgür yarınları kurmanın yollarını döşerken bize kılavuzluk yapıyor. İşçi sınıfı özgürleşene kadar İşçi Dayanışması'nı ve temsil ettiği mücadelecilik ruhu daha da geniş işçi kitlelerine yaymak boynumuzun borcu olsun. İşçi Dayanışması'nın 150. sayısı kutlu olsun.

■ Gebze'den petrokimya işçileri

Bizler Gebze'den kadın, erkek bir grup Petrokimya işçisiyiz. Kimimiz henüz çok genciz ama işçiliği, sınıfımızı ve sınıf mücadelesini öğreniyoruz. Kimimiz ise yaşça büyük, geçmiş dönem işçi mücadelelerini hatırlıyor, özlemine duyuyoruz. Kadın-erkek, genç-yaşlı petrokimya işçileri olarak birçoğumuz gibi sınıfsız, sömürsüz bir dünyaya ulaşmak istiyoruz. İşçi Dayanışması gazetesini bir yol gösterici, bir harita olarak görüyor okuyor, okutuyoruz. Her ay düzenli şekilde yayınlanan İşçi Dayanışması'nı fabrikalarımıza, evlerimize ve işçi arkadaşlarımıza ulaştırıyoruz. İşçi Dayanışması umudu büyütüyor, sınıfımıza güç ve moral veriyor. Petro kimya işçileri olarak İşçi Dayanışması'nın 150. sayısını selamlıyoruz.

■ Beylikdüzü'nden sağlık işçileri

Şimdiye kadar bize unutturulmak istenen sınıfımızın mücadele, zafer ve yenilgilerle dolu tarihini İşçi Dayanışması'ndan öğrendik. İşçi Dayanışması biz genç işçilere rehber oluyor. ÜİD-DER, işçi sınıfının birliğini ve dayanışmasını güçlendiriyor, sömürüye karşı mücadeleyi kararlı ve sabırlı adımlarla gelecek kuşaklara aktarıyor. Biz de genç işçiler olarak bu mücadele geleneğine sahip çıkıyoruz. Tüm işçileri özgür ve eşit yarımlar için birlik olmaya, sınıf bilincini kuşanmaya ve örgütlü mücadeleye davet ediyoruz. Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği!

■ Gebze'den bir grup emekçi kadın

Gebze'den emekçi kadınlar olarak İşçi Dayanışması'nın 150. sayısını sevinçle kutluyoruz. Gazetemizde yer alan Emekçi Kadın köşesini özenle takip ettiğimizi belirtmek istiyoruz. Bu sayfalarda kimi zaman tarihten bir mücadele deneyimini okuduk kimi zaman yaşadığımız sorunlar karşısında almamız gereken tutumları içselleştirdik. İşçi Dayanışması biz emekçi kadınların umudunu yitirmesine izin vermedi, mücadele azmimizi daima diri tuttu. Bu çağrıyı bizler de fabrikalarımızda, mahallelerimizde, sendikalarımızda, direniş alanlarında, emekçi kadın kardeşlerimizle paylaştık. Emekçi kadınlar olarak haksızlığa, ayrımcılığa, şiddete karşı mücadelemizi büyüttük. Emekçi kadınlar olarak çifte ezilmişlikten, sömürden, şiddetten kurtulmak; savaşların, işsizliğin ve yoksulluğun geleceğimizi karartmasına engel olmak, hayatı yaşanılır kılmak için mücadelede öne çıkıyoruz. Bize umut ve güç veren İşçi Dayanışması'na yürekten teşekkür ediyoruz.

■ Avcılar'dan bir grup genç işçi

Bu sömürü sistemi hayatın her alanına örülmüş koca bir örümcek ağı... Sınıfını bilmeyen, mücadele etmeyen, hakkını aramayan ve kendisini yalnız hissedenlerse maalesef tek tek bu ağa yapışıp yok oluyor. Bu düzene karşı birleşip mücadele edenlerse, beraberliğin verdiği güçle o ağ yırtıyorlar. Biz bu ağ yırtıp geçenleriz! Ve daha da büyüyecek örgütlü gücümüz, o ağın örülmesini sağlayanları tarihin çöp sepetine atacağız. Bize bu yolda rehber olan İşçi Dayanışması'na, ona emek veren herkese çok teşekkür ederiz. 150. sayımıza ve gelecek tüm yeni sayılara coşkuyla, inanç ve kararlılıkla "merhaba" diyoruz!

■ Gazi Mahallesi'nden bir lise öğrencisi

"Sen ne anlarsın?", "Sen daha çocuksun!" gibi ifadelerle evlerimizde bile bizlere söz hakkının verilmemesi bir dünyada biz gençler için İşçi Dayanışması'nın anlamı büyük. Liseliler ya da üniversiteliler olarak hayatın içindeki sorunlardan muaf değilsek bizim de bir söz hakkımız olmalı. Belki hayatın yükünü tam olarak sırtlamadık henüz ama gelecek kaygımız var, evlerimizdeki geçim sıkıntısının da ortağıyız. Tüm bu sorunlar karşısında öfkemizi doğru yere yönlendiren, işçi sınıfının mücadelesinde saf tutmamızı bize çok iyi benimseten gazetemizin 150. sayısını kutluyoruz. Yaşasın İşçi Dayanışması!

■ Londra'dan bir İşçi Dayanışması okuru

İşçi Dayanışmasının ilk sayısına hepimiz yetişemsek de ÜİD-DER'in internet sitesindeki arşivinden bulup sayfalarını karıştıranımız çok olmuştur. O günlere şahit olanlarımız geçmişteki mücadele günlerini yâd etmiş, yola sonradan düşenlerimiz ise geçmişe bir yolculuğa çıkmıştır. Ancak şüphe yok ki hissettirdiği şey aynıdır: ÜİD-DER Yürüyor, Mücadele Büyüyor!

İlk sayının ilk sayfasında dünya işçi sınıfının ortak mücadele bayrağını dalgalandıran kadınlar, erkekler, gençler selamlıyor bizi... O günden bugüne, küçülen bir dünya, büyüyen bir işçi sınıfı var.

Londra'nın sokaklarında gezinirken sık sık rast gel-

diğiniz inşaat işçileri ya da şehri bir ağ gibi sarmalayan demiryolu hatlarında çalışan binlerce işçi ile İstanbul'un emekçi mahallelerinde yaşayıp, gri fabrikalarda gece gündüz çalışan işçilerin kaderi bugün ortak yazılıyor. Ve dünya işçi sınıfı kadınıyla, erkeğiyle, gençleriyle gittikçe ortaklaşan sorunlara ve acılara karşı aynı cevabı veriyor; MÜCADELE! İlk günden bu yana dünya işçi sınıfının sesini sayfalarına taşıyan İşçi Dayanışması, yalnızca Türkiye işçi sınıfının değil, dünyanın dört bir yanındaki işçi ve emekçilerin de kürsüsü olmayı başarabilmiştir. 150'yi onca emekle devirdin, daha nice sayıların olsun İşçi Dayanışması! Yaşasın İşçilerin Uluslararası Mücadele Birliği! ■

Azar Azar

Yaşamak değil ki bizimkisi.

İdare ediyoruz işte

İdare lambası gibi

Azar azar.

İdare lambası deyince, hani

Ne söner,

Ne ışıtır hesabı yani...

Göz gözü görecek kadar; azar azar...

Etle

Sütle

Değilse de;

“Şükür” doyuyoruz işte,

Bulgurla, somunla

O da ancak

Doydu doyacak kadar

Yani, azar azar...

Tanrı sanki

Dünyanın bütün acılarını

Çekelim diye yaratmış bizi.

Kahkahalarla gülmek ne kelime,

Bir tebessüm dolandır ancak,

Dudaklarımızın kenarında,

Ancak o da... azar azar...

Ağrıdan, sızıdan başka bir şeye

Yer kalmaz yüreklerimizde.

Yağmur altında ıslanır gibi

Islanmasak da aşktan

Damlar durur işte

İmbikten damlar gibi yüreklerimize

O da yine azar azar.

Ve ancak,

Ve elbette ki

Kara bir yazı değildir alınımızdaki.

Tanrı kelamı hiç değil çektiklerimiz.

Öyle bir öfke,

Öyle bir acı ve hınç ki yüreğimizdeki;

Ahdettik

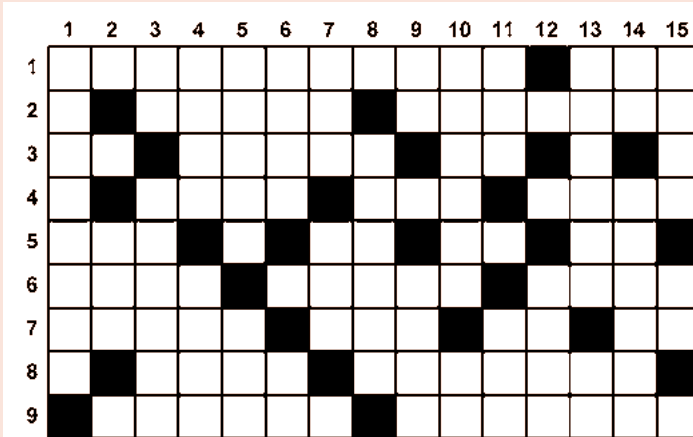
Baş koyduk

Yıkacağız düzeninizi ve söküp atacağız yeryüzünden

Zerresinden eser kalmayınca kadar

Ziya Egele

İşçinin Bulmacası

Soldan Sağa

1. Ruhi Su'nun bir türküsü. Baş kaldıran.
2. Yemek, aş. Takım.
3. Kalsiyumun simgesi. Çırpılmış yumurtayla tavada pişirilen bir yemek. Bağışlama.
4. Ortadoğu halklarından. Dingil. Art, peş.
5. Genişliği az veya yetersiz. Toryumun simgesi. Bir seslenme sözü. Uzaklık bildirir.
6. Temel. Bir izleyici topluluğu önünde yapılan gösteriden sonra toplanan para. Hindistan halkından olan.
7. Küçük bir alan üzerine odaklanmış yoğun ışık kaynağı. İki yolun veya iki derenin birleştiği yer, kavşak. Bir işaret sıfatı. Yayla atılan ucu sivri

çubuk.

8. İtina. Para veya değerli kâğıtlar üzerinde yazılı miktar.

9. Zulüm. Acınacak durumda olan

Yukarıdan Aşağıya

1. Zorlu çaba.
2. Baston.
3. Helyumun simgesi. Yolları ve yol kenarlarındaki yeşillikleri sulamakta kullanılan araç.
4. Sporda sonuç. Sezgi.
5. Arap yarım adasında bir ülke. Oy.
6. Zorla alma, kapma. Hangi şey.
7. Silah üreten Makine Kimya Endüstrisi'nin kısaltması. Hükümdarlık sembolü olarak başa giyilen, değerli taşlarla süslü başlık.
8. İran'ın başkenti.
9. Halk ağzında evet. İngilizcede dur.
10. Salkım ağacı. Kuzu sesi.
11. Her türlü maddeyi oluşturan çok ince ve uzun parça. Sayıların ilki.
12. Bir sıvıyı ağız dar bir kaba aktarmak için kullanılan koni biçimindeki araç.
13. Piyangoda bilet değeri kadar kazanılan ikramiye. Yemek.
14. Nazi hücum kıtası. Yağı çıkarılan bi bitki.
15. Eski bir Güney Amerika uygarlığı. Takım kelimesinin kısaltması.

Geçen Bulmacanın Çözümü

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1	Z	E	H	R	A	K	O	S	O	V	A	A	B	E	
2	A	M	A	K		A	E	L	E	M	A	N			
3	H	A	R	A	R	E	T	K	Y	O	T	O	F		
4	İ	Y	I	A	B	A	K	Ü	S	A	R	A	L		
5	R	E	K	A	B	E	T	L	E	Ş	F	A			
6	İ	A	Z	A	D	A	L	A	İ	S					
7	Ü	A	A	İ	A	Ş	E	E	G	E	Y				
8	A	T	A	E	S	A	L	A	K	T	M	O			
9	B	Ü	Y	Ü	K	B	İ	R	A	D	E	R	A	N	

Sermayenin Elindeki Kamçı: Pandemi

Yıllardır iş hukuku alanında çalışan ve işçilerin davalarını üstlenen Avukat Mesut Badem İşçi Dayanışması için kaleme aldığı yazıda, pandemi sürecinin patronlar tarafından işçilerin haklarını yok etmek için kullanıldığını dile getiriyor. İşçilerin patronlar karşısında daha da güç kaybettiğini ve bundan çıkış yolunun örgütlenmek olduğunu vurguluyor.

■ Av. Mesut Badem

Türkiye burjuvazisi ve Türkiye işçi sınıfı arasındaki eşitsiz güç ilişkisi, pandemi sürecinde krizi fırsata çevirme stratejileri gütmekte olan “yerli ve milli” sermaye tarafından, işçi sınıfının kazanılmış haklarını da yok eden bir biçimde yeniden inşa edilmektedir. Bunun en somut ve açık görülebildiği pratik uygulamalardan biri de pandemi gerekçesiyle ücretsiz izin uygulamalarıdır. Bu uygulamaların mağduru olan işçiler, ilk olarak biz işçi avukatlarına danışarak derdine derman aramaktadır. Bu dönemde, ücretsiz izin mağduru olarak ofisimizi arayan işçi sayısı ayda ortalama 20-30 civarında olup, hemen hepsi “işyeri tam kapasite çalışıyor, hatta fazla mesai yapılıyor ama bizi pandemi gerekçesiyle ücretsiz izne çıkarıyorlar, ne yapmalıyız?” diye sormaktadırlar. Ücretsiz izne çıkarılan işçilerin seçiminde, bu süreçte çalışmak istemeyen, emekli, kronik rahatsızlığı olan vs. işçilere öncelik vermek gibi, görece objektif seçim kriterleri gözardı edilmektedir. Aksine, daha çok işveren ile uyum sorunları yaşayan, soru soran, hak arayan, sendikalaşmaya çalışan işçilere, bir tür cezalandırma yöntemi olarak ücretsiz izin uygulandığı dikkat çekmektedir.

Örneğin, kesinleşen işe iade kararı üzerine işe başlatma ihtarına karşılık işçiyi işe davet eden işverenlerin, işbaşı yaptırmayıp ücretsiz izne çıkarması bu dönemde yaygınlaşmıştır. Çalışma koşulları, ücret ve diğer haklarla ilgili işverenin hoşuna gitmeyen sorular soran, gizli ya da açık hak arayan, pandemi karşısında işçi sağlığı önlemlerinin yetersiz olduğunu söyleyen, sendika üyesi olan ya da sendikal faaliyetlerle ilişkili olan işçilerin, 4857 sayılı kanunun geçici 10. maddesi ile ücretsiz izne gönderilmesi, hatta uzatma kararları ile işçilere “zincirleme ücretsiz izin” uygulanması giderek yaygınlaşan bir saldırdır. Burjuvazi bu yöntemle işçi sınıfına gözdağı vermekte, ücretli köleliği dahi bir lüks haline getirmektedir. Ücretsiz izinde geçen süre içinde, o işçinin sigorta primlerinin ödenmediğini, bu sürelerin kıdem süresinden sayılmadığını, işveren tarafından hiçbir ücret ödenmediğini ve en önemlisi başka işte çalışma hakkının dahi tanınmadığını gören/duyan diğer işçiler, kafasını iyice önüne eğip çalışmaya zorlanmaktadır. Böylece toplumsal bir tepki olmadığı her durumda, işveren, işçi sınıfının bir parçasını, üstelik çoğu zaman öncü işçilerden oluşan bir parçasını, ücretsiz kö-

lelik düzenine mahkûm ederek cezalandırmaktadır. Emeği ve geleceği yağmalanan bu işçilerin durumu, geriye kalanlara ibretlik ders olarak gösterilmektedir. Böylece ölümü gören çoğunluk sıtmaya razı edilmiş olmaktadır. Bir bütün olarak sermayenin ihtiyaçlarına göre biçimlenen, işçi sınıfının emeğine saldırı niteliğinde olan esnek çalışma yöntemlerinin en uç noktası da diyebileceğimiz ücretsiz izin uygulamasıyla, işçiler asgari ücret ve sigortalı çalışmayı ayrıcalık olarak görececek bir noktaya itilmektedir. Korona bahanesiyle, “böl parçala yönet” stratejisi hayata geçirilmekte, adeta “ücretsiz kölelik düzenine” dönüş dayatılmaktadır.

Geçici 10. madde (pandemi sürecinde işten atmaları sözde yasaklayan ama ücretsiz izinlerin önünü açan madde) izin konusunu işverenlerin tasarrufuna bırakıyor. İşverenler, ayrımcılık yasağı, dürüstlük kuralı, hakkın kötüye kullanılması yasağı gibi mevzuat hükümlerini önemsemiyorlar bile. Çünkü üzerlerinde hiçbir kamusal denetim yok! Örneğin mağdur işçiler ne zaman 170’i arayarak ya da İŞKUR üzerinden, ücretsiz izne çıkarılmalarıyla ilgili bu ayrımcı uygulamadan şikâyetçi olduklarını söyleyecek olsalar, şikâyetleri kabul görmemekte, “işverenin yasal hakkı var” denilerek işlem dahi yapılmamaktadır. Yargısal süreçte henüz işçi lehine bir emsal karar da çıkmamıştır.

O halde işçinin emeğinin ve geleceğinin yağmalanmasına engel olabilecek güvence ne olmalıdır? Elbette ki her zaman olduğu üzere, fakat her zamankinden daha çok öz örgütlenme gereklidir. İşçilerin sınıf olma bilincinin gelişmesi gereklidir. İşçi sınıfının başlıca güvencesi olan örgütlülük yaratılmadan bugüne kadar kazanılmış hakları korumamız olanaklı değildir. İşçiler örgütlü değilse devletin kamusal denetim yapması, işçi lehine adımlar atması beklenebilir bir şey değildir. Aksine bu süreçte devletin sermayeyi ihya etmek için çırpındığını görüyoruz. Zaten sözde kalan sosyal devlet politikalarının, kamu hizmetlerinin rafa kaldırıldığını, otoriterleşen devlet aygıtının sermayenin merkezileşme ve yeni alanlar tutma stratejileri ile tam bir uyum içinde olduğunu görüyoruz. Kamusal denetim görevinin yerine getirilmemesi de bunun doğal sonuçlarından biri.

O halde işçi sınıfının da örgütlenmesi, birlikte hareket ederek eyleme geçmesi dışında bir çıkış yolu yoktur. ■

İşçilerin Sordukları/84

Pandemi, Ücretsiz İzinler ve Hak Gaspları

Siyasi iktidar Nisan ayında, pandemi gerekçesiyle işten çıkarma yasağı getirdiğini açıkladı. Oysa bu sözde bir yasaktı. Nitekim aynı anda “ücretsiz izin” uygulamasını da devreye soktu. Bu uygulama milyonlarca işçiyi mağdur etmiş durumda. İŞKUR’un açıkladığı rapora göre Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında işini kaybeden veya ücretsiz izne çıkarılan 1 milyon 705 bin işçi, günlük 39 liralık nakdi yardım desteği aldı. Yasa ilk yürürlüğe girdiğinde ahlâk ve iyi niyet kurallarına uymayan haller dışında işçi çıkarmak üç ay süreyle yasaklanıyor, ancak işyerlerinin işçileri kısmen veya tamamen ücretsiz izne çıkarmasının önü açılıyordu. 28 Temmuzda yürürlüğe giren “mini istihdam paketi” ile ücretsiz izin uygulaması 30 Haziran 2021’e kadar yürürlükte kalacak. Bu yasaya dayanan Cumhurbaşkanı, ücretsiz izin sürelerini istediği kadar uzatabiliyor. Nitekim 4 Eylülde aldığı kararla 17 Eylülde bitmesi gereken ücretsiz izinleri iki ay daha uzattı.

Ücretsiz izinde olan işçinin SGK primi ödenmiyor

Ücretsiz izinde olan işçinin SGK primi ödenmiyor. Sadece Genel Sağlık Sigortası (GSS) primi işsizlik fonundan karşılanıyor. Yani, işçi hastaneye giderek sağlık hizmeti alabilir ama ücretsiz izinde olduğu sürece emeklilik için gerekli sigorta primi ödenmez. Bu süreçte emekliliğine kısa süre kaldığı halde prim günlerini tamamlayamadığı için emekli olamayarak mağdur olan pek çok işçi var.

Ücretsiz izni kabul etmeyen işçi kıdem tazminatını talep edemez

Normal şartlarda işveren yazılı rızasını almadan işçiyi ücretsiz izne çıkaramaz. İşçinin rızası yoksa ve işveren ücretsiz izni geçerli bir sebebe dayandırıyor ise bildirim sürelerine uymak koşuluyla kıdem tazminatını vererek işçiyi işten çıkarabilir. Bu durumda işçiyi mahkeme yoluna giderek itiraz etme hakkı doğar. Ücretsiz izni kabul etmeyen işçi, kıdem tazminatını talep ederek işten ayrılabilir. Bu olağan uygulama... Ancak pandemi gerekçesiyle getirilen ücretsiz izin uygulamasında işçinin ücretsiz izni kabul etmeyerek kıdem tazminatını talep etme hakkı yoktur. Yalnızca emeklilik, askerlik ve kadın işçinin evlenmesi durumlarında tazminat hakkı geçerlidir. Ayrıca İş Kanununun 24. maddesinde belirtilen nedenlerden biri söz konusuysa da (işin yapılması işin niteliğinden doğan bir sebeple işçinin sağlığı veya yaşayışı için tehlikeli olursa) işçi haklı fesih hakkını kullanabilir.

Ücretsiz izin fiili olarak işten atmadır

İşçinin SGK priminin ödenmediği, ücret alamadığı, ne zaman işe geri döneceğinin belli olmadığı bir süreçten söz ediyoruz. İşsiz bir işçi ile ücretsiz izinde olan bir işçi arasındaki tek fark ücretsiz izinde olan işçinin kâğıt üzerinde işsiz görünmemesidir. İşçinin ücretsiz izinde olduğu süre boyunca başka bir işte çalışma hakkı da bulunmamaktadır. Bir işçinin aylarca günde 39 lirayla geçinebilmesi mümkün değildir. Bu durumda işçiler başka bir iş buldukları takdirde tazminat haklarından vazgeçerek istifa etmek zorunda kalıyorlar.

Koronavirüs salgını işçilerin haklarını gasp etmek için kullanılıyor

Salgını fırsat bilen patronlar sosyal haklarda kesintiye gitmek, ücretleri düşürmek için işçilere kısa çalışma ya da ücretsiz izin sopasını gösteriyorlar. Pek çok işçi işsiz kalma korkusuyla normalde kabul etmeyeceği hak gasplarına boyun eğmek zorunda kalıyor. Örneğin THY çalışanlarına aylarca kısa çalışma yaptırıldı, ücretsiz izinle tehdit edildiler. Ardından Hava-İş Sendikası ile THY yönetimi arasında yapılan protokolle ücretleri yüzde 30 - yüzde 50 oranında düşürüldü.

Kimi fabrikalarda işçiler ücretsiz izne çıkmak ya da hak ettiklerinin altında kıdem tazminatı alarak istifa etmek arasında seçim yapmaya zorlanıyorlar. Kısa çalışmada olan fabrikalardaki işçiler, tam zamanlı çalıştıklarında yaptıkları işi çıkarmaya zorlanıyorlar. Büyük baskı altında, insanüstü bir tempoyla çalıştırılıyorlar. Bazı fabrikalarda kısa çalışmada görünen işçiler tam zamanlı çalıştırılıyor. İşler azalmadığı halde işçilerin dönüşümlü olarak ücretsiz izne çıkarıldığı işyerlerinde, çalışmaya devam eden işçiler izinde olan arkadaşlarının da işini yapmak zorunda bırakılıyor. Zorlu koşullara rağmen dayatmaları kabul etmeyen, sendikalaşan işçiler ise kimi örneklerde “ahlâk ve iyi niyet kurallarına uymadıkları” gerekçesiyle tazminatsız ve hukuksuz bir şekilde işten atılıyorlar.

Benzer hak gaspları giderek yaygınlaştığı halde ne işyerlerini denetleyen ne de bu hukuksuzlukların peşine düşen bir resmi kurum var. Çünkü patronlar da, siyasi iktidar da işçilerin örgütsüz oluşuna güvenmektedir. Koronavirüs bahanesiyle uygulanan yasal ve fiili hak gaspları, işçilerin örgütlenerek mücadele etmekten başka seçeneği olmadığını bir kez daha göstermiştir. ■

“Yasa ve Düzen” Ne Anlatıyor?

Sermaye sınıfı, pandemiyle birlikte işçilere dönük saldırılarını örtebildiği kullanışlı bir şal buluverdi. “Açlık mı, ölüm mü” ikilemini dayattığı işçi sınıfının ayağındaki prangaları gün geçtikçe ağırlaştırıyor. İşçilerin çalışma ve yaşam koşulları kötüleşiyor, kazanılmış hakları tırpanlanıyor, hayat pahalalanıyor. Türkiye dâhil hangi ülkeye bakarsak bakalım işsizliğin, yoksulluğun ve açlığın arttığını görüyoruz. Dahası bizzat yaşıyoruz! Koronavirüsü kullanan egemenler krizin ağır faturasını işçi sınıfına ödetiyorlar. Emekçiler kaygılı, depresif, mutsuz... Nasıl olmasınlar? Doğayı kâr hırsına kurban eden, haksız savaşlarla yeryüzünü cehenneme çeviren, açlığı ve sefaleti, vahşeti ve zulmü yaratan sermaye düzeni insanlığı nefessiz bırakıyor.

Hâl böyleyken sermaye sınıfının siyasi aktörlerinin ağzından sık sık “yasa ve düzen” lafları işitiyoruz. Trump mesela... “Nefes alamıyoruz” diye sokağa dökülen, bu düzenden memnun olmadığını haykıran ABD’li emekçileri yağmacılıkla suçluyor, “yasa ve düzen”i korumaktan bahsediyor. Bu sömürü düzeninden hoşnutsuz insanları bastırmak isteyen tüm dünya liderlerinin dilinde “yasa ve düzen” var. ABD’de, Rusya’da, Macaristan’da, Brezilya’da, Filipinler’de, Türkiye’de... Avrupa’dan Amerika’ya, Asya’dan Afrika’ya sermaye düzeninin temsilcileri farklı dillerde konuşuyor ama aynı şeyden bahsediyorlar. Peki, nedir bu yasa ve düzen?

Korumak istedikleri düzen, işçilerin sömürülmesine dayalı kapitalist düzendir. Kapitalizm her şeyin kâr amacıyla üretildiği ve aynı amaçla alınıp satıldığı bir israf düzenidir. Bu sömürü düzeninde ne doğanın kıymeti vardır ne emeğin ne de insan hayatının... Bu düzenin tek kutsalı; bir canavar iştahına sahip sermayenin çıkarlarıdır, kârdır. Sermayedarlar, kârlı değilse ne ekmek üretirler ne de ilaç... Öte yandan halkları acıya, gözyaşına ve kana boğan silahlar üretmekten geri durmazlar. Çünkü çok kârlıdır. Yasalarsa en genel haliyle, hak ve özgürlükleri belirleyen, herkesin uyması gereken toplumsal kurallar olarak bilinir. Ama kapitalist toplumdaki yasalar, aslında sömürü ilişkilerinin hukuksal kılığa sokulmasıdır. Sözde herkes yasalar karşısında eşittir ama biliriz ki yasalar sadece parası olanları kollar.

Hangi ülkeye bakarsak bakalım, işçiler lehine olan

tüm yasalar çetin mücadeleler sonucunda elde edilmiştir. Mesela işçiler zamanında örgütlenip mücadele etmiş ve 8 saatlik işgünü hakkını kazanmıştır. İşçi sınıfı oy kullanma hakkını, grev hakkını, sendikalaşma hakkını, sigortalı çalışma hakkını da böyle kazanmıştır. Hiçbir hak bize lütfedilmemiştir, her biri bizden önceki işçi kuşaklarının kazanımlarıdır. Yani demokrasinin gelişmesini sağlayan işçi sınıfının mücadelesi olmuştur. Ne zaman ki işçilerin birlikleri zayıflayıp örgütlülükleri dağılmışsa, mücadeleyle kazanılıp yasalaşan haklar da teker teker kaybedilmiştir ya da fiilen kullanılamaz hale gelmiştir.

Bilelim ki egemenler tarih boyunca “yasa ve düzen” diye haykırdılar ve kendi saltanatları uğruna yoksul halklara zulmetmekten kaçınmadılar. Hitler Almanya’da, Mussolini İtalya’da, Kenan Evren de Türkiye’de aynı şeyden bahsediyordu. Hepsisi de “yasa ve düzeni yeniden tesis edeceğiz” diyor ve işçi sınıfına saldırıyorlardı. Bugün yine “yasa ve düzen” diye buyuruyor dünyanın efendileri! Çoğu zaman bağırarak ve gözlerinden ateşler salarak, parmak sallayarak yapıyorlar bunu. Bu ne tesadüftür ne de içinden geçtiğimiz zamanın ruhundan bağımsızdır.

Kapitalist sömürü düzeni bugün çıkmazdadır. Sistem her yanından su alıyor. İşte bugün insanlığın katmerlenen sorunlarının sebebi budur. Çürümüş ve kokuşmuş sömürü sistemlerini ayakta tutmak isteyen efendiler, insanlığı nefessiz bırakmaktadır. Bu dayanılmaz koşulların emekçi kitlelerde hoşnutsuzluk ve öfke yaratmaması düşünülemez. Zira biriken tepki sık sık dünya meydanlarını zapt edecek şekilde açığa çıkıyor. İşte muktedirleri korkuya sürükleyen budur! Onlar “nefes alamıyoruz” diye haykıran, ayağa kalkan kitleleri sindirmek istiyorlar. Emekçiler için kaos ve yıkım yaratan sömürü düzenini korumak istiyor; demokratik hakları yok ediyor, baskıcı rejimler kuruyorlar.

Ancak tarihten biliyoruz ki tehditkâr söylemler, baskılar ve zulüm bir sistemi ilelebet ayakta tutmaya yetmez, yine yetmeyecek. İşçi ve emekçiler için kâbus anlamına gelen kapitalizm elbet bir gün yıkılacak. Öyle bir zaman gelecek ki örgütlü işçi sınıfı tarih sahnesine çıkacak ve insanlığa sınıfsız, sömürsüz, savaşırsız bir dünyanın kapılarını aralayacak. İşte o zaman, bugün çığılık çığılığa “nefes alamıyoruz” diye haykıran insanlık, derin bir oh çekecek. ■